

«Тасдиқ мекунам»

Ректори Муассисаи давлатии таълимии
«Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи
Носири Хусрав» доктори илмҳои
педагогӣ, профессор,

Шодиён М. С.
2019

ХУЛОСАИ

кафедраи таърихи халқи тоҷики

Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав

Диссертатсияи «Таърихи ташаккулёбии муассисаҳои маданӣ – равшаннамоии вилояти Хатлон (аз рӯи маводҳои минтақаи Кӯлоб) (с. 1991-2016)» дар кафедраи таърихи халқи тоҷики Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» омода гардидааст.

Дар давраи омода намудани диссертатсия Шарифов Шӯҳратҷон Ҷумъаевич ба ҳайси мудири шуъбаи илми Муассисаи давлатии таълимии «Коллеҷи омӯзгории Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳ Рӯдакӣ» фаъолият менамуд.

Соли 2002 Донишкадаи давлатии санъати ба номи Мирзо Турсунзода бо ихтисоси коргардони идҳои оммавӣ ва соли 2006 Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳ Рӯдакиро бо ихтисоси муаллими фанҳои таърих ва ҳуқуқ хатм намудааст.

Гувоҳномаи супоридани имтиҳонҳои номзадиро таҳти №19/17 аз 10.03.2018 Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» додааст.

Роҳбари илмӣ – Абдуназаров Хушбахт, доктори илмҳои таърих, профессори кафедраи таърихи умумии Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав».

Баъди муҳокимаи диссертатсия ба чунин хулоса омаданд:

Дар минтақаи Кӯлоби вилояти Хатлон дар даҳсолаи аввали соҳибистиклолӣ шумораи муассисаҳои маданӣ – равшаннамоӣ ва маблағгузорӣ ба муассисаҳои мазкур кам гардиданд, ки дар натиҷа базаи моддӣ – техникий онҳо хароб гардиданд. Аз тарафи дигар зарурияти омӯзиши таърихи китобхонаҳо, муассисаҳои клубӣ, театрҳои халқӣ, осорхонаҳо дар минтақаи Кӯлоби вилояти Хатлон дар давраи муайянгардида, дар доираи талаботҳои нав ба муассисаҳои маданӣ – равшаннамоӣ ба миён омад, зеро ки фарҳанг симо ва мавҷудияти асосии миллат мебошад.

Муассисаҳои маданӣ – равшаннамоӣ ҳамчун донишкадаҳои иҷтимоӣ – фарҳангӣ, дар ташаккулёбии афкори ҷомеа, устувор гаштани истиқлолият ва ваҳдати миллии халқи тоҷик нақши асосиро мебозад. Муҳимияти мавзӯи таҳқиқоти мазкур дар он аст, ки фаъолияти муассисаҳои маданӣ – равшаннамоии минтақаи Кӯлоби вилояти Хатлон солҳои 1991 – 2016 то кунун ҳамчун пажӯҳиши мукаммали таърихӣ ба таври алоҳида мавриди омӯзиш ва баррасӣ қарор нагирифта буд. Аз ин рӯ омӯзиши фаъолияти муассисаҳои маданӣ – равшаннамоии минтақаи Кӯлоб зарурияти таҳқиқоти рисолаи мазкурро муайян намуд.

Навгониҳои илми рисола дар он зоҳир мегардад, ки муаллиф бори аввал ба таври монография фаъолияти муассисаҳои маданӣ – равшаннамоии минтақаи Кӯлоби вилояти Хатлонро мавриди омӯзиш ва таҳқиқ қарор дода, ба муайян намудани аҳамият ва нақши ин муассисаҳо дар ташаккули маънавиёти мардуми минтақа кӯшиш ба харҷ додааст. Дар баробари ин дар асоси манбаъ, сарчашмаҳо ва ҳуҷҷатҳои фаровони таърихӣ фаъолияти ин муассисаҳо ба таври илмӣ мавриди таҳлил қарор гирифтааст.

Дар асоси ҳадаф ва вазифаҳои муқаррар шуда, ҳалли масъалаҳои зерин дар мадди аввал гузошта шудаанд:

- ҳамчун як мавзӯи том бори аввал баррасӣ гардидани фаъолияти муассисаҳои маданӣ – равшаннамоии минтақаи Кӯлоби вилояти Хатлон;

- ба гардиши илмӣ ворид гардидани маводҳои бойгонии ВФҶТ, Раёсати фарҳанги вилояти Хатлон, бахши фарҳанги минтақаи Кӯлоб ва бахшҳои фарҳанги шаҳру ноҳияҳои минтақа;

- мавриди таҳқиқоти дастаҷамъӣ қарор гирифтани таърихи муассисаҳои маданӣ – равшаннамоии минтақаи Кӯлоби вилояти Хатлон дар замони шӯравӣ;

- баҳои воқеӣ додан ба фаъолияти муассисаҳои маданӣ – равшаннамоии минтақа дар раванди ҷанги шаҳрвандӣ;

- таҳлили тадбиқи Барномаҳои давлати соҳаи фарҳанг аз тарафи мақомотҳои иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳру ноҳияҳои минтақа;

- муайян намудани миқдори объектҳои таърихӣ – фарҳангии минтақа ва нақши ин объектҳо дар омӯзиши таърихи қадимаи халқи тоҷик;

- таҳлили воқеии вазъи муассисаҳои маданӣ – равшаннамоии минтақа дар давраи таҳқиқотӣ;

- арзёбии воқеии иштироки муассисаҳои маданӣ – равшаннамоии минтақа дар озмунҳои ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ;

- муайян гардидани хусусиятҳои вазифавии муассисаҳои маданӣ – равшаннамоии минтақаи Кӯлоб дар замони соҳибистиклолӣ.

Асосҳои назариявии таҳқиқот дар он аст, ки мазмун ва муҳтавои назариявии рисолаҳо, минбаъд метавон дар омӯзиши таърихи халқи тоҷики замони соҳибистиклолӣ, бахусус, дастовардҳои фарҳангиро ҳамчун натиҷаи асосии ҷараёни ислоҳоти иҷтимоӣ – фарҳангии аввали асри XXI истифода намуд.

Муҳимияти амалии таҳқиқот дар он аст, ки мавод ва натиҷаҳои таҳқиқотметавонҳангомитаълифи қисматҳои таърихи фарҳанги Тоҷикистон дар солҳои истиқлолият, барои тайёр намудани китобҳо, дастурҳои таълимӣ ва курсҳои махсус аз рӯи ихтисосҳои

маданӣ – равшаннамоӣ дар муассисаҳои таълимии Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин, бо мақсади беҳтар намудан ва ба талаботи замони нав ба роҳ мондани фаъолияти муассисаҳои фарҳангӣ, ҳангоми коркарди масъалаҳо ва таҳия намудани сохтор ва самтҳои фаъолияти минбаъдаи ин муассисаҳо аз тарафи Донишқадаи илмӣ – тадқиқотии фарҳанг ва иттилооти Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода кард.

Масъалаҳои, ки ба дифоъ пешниҳод мешаванд:

- таҳлили ташкил ва фаъолияти аввалин муассисаҳои маданӣ – равшаннамоии минтақаи Кӯлоби вилояти Хатлон дар замони Шӯравӣ;

- нишон додани фаъолияти муассисаҳои маданӣ – равшаннамоии минтақа дар солҳои 70-80 - уми асри XX;

- иштироки ҳунармандони минтақа дар фестивал - озмунҳои байналмилалӣ ва саҳми онҳо дар муаррифии Тоҷикистон дар арсаи ҷаҳон;

- таҳлили вазъи муассисаҳои маданӣ – равшаннамоии минтақа дар даҳсолаи аввали соҳибистиклолии Тоҷикистон;

- таъсиси осорхонаҳои сатҳи ҷумҳуриявӣ дар минтақаи Кӯлоб дар замони соҳибистиклолӣ ва саҳми ин муассисаҳо дар омӯзиши таърихи минтақа;

- баррасии марҳилаи нави рушди муассисаҳои фарҳангии минтақа баъди ба даст омадани Ваҳдати миллӣ;

- омӯзиши фаъолияти китобхонаҳои оммавии минтақаи Кӯлоб ва баррасии мушкилӣ ва масъалаҳои ҳалталаби онҳо;

- таъсиси корхонаҳои ҳунармандӣ дар минтақа ва саҳми онҳо дар рушди ҳунарҳои эҷодиёти бадеӣ;

- омӯзиши объектҳои таърихӣ - фарҳангии минтақа ва саҳми мақомотҳои маҳаллӣ дар барқарор ва ҳифз намудани онҳо;

- таъсиси муассисаҳои фарҳангӣ дар минтақа дар замони соҳибистиклолии Тоҷикистон;

- таъсиси аввалин театри касбии сатҳи ҷумҳуриявӣ дар минтақа ва сахми ин муассиса дар рушду нумуи фарҳанги ҷумҳурӣ;

- таҳлили фаъолияти муассисаҳои клубии минтақа, мушкилӣ ва масъалаҳои ҳалталаби онҳо;

- ташкили гурӯҳҳои таблиғотӣ дар муассисаҳои фарҳангии минтақа, мақсад ва вазифаҳои асосии онҳо;

- таҳлили фаъолияти театрҳои касбӣ, филармония ва театрҳои халқӣ дар минтақа ва иштироки онҳо дар озмунҳои ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ.

Объекти таҳқиқоти мазкур фаъолияти муассисаҳои маданӣ - равшаннамоии минтақаи Кӯлоб (1991 - 2016) ва мавқеи он дар рушду нумуи фарҳанги даврони соҳибистиқолии ҷумҳурӣ махсуб меёбанд.

Муҳтавои диссертатсия дар 14 мақолаҳои илмӣ, ки аз онҳо 8-тоаш дар маҷаллаҳои тақризшавандаи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон чоп гардидаанд, баён мегардад.

Феҳристи интишороти илмии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ

Мақолаҳои илмие, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҚОА Вазорати маориф ва илми Федератсияи Россия ба таъб расидаанд:

1. Шарифов Ш. Саҳифаҳо аз таърихи театри ба номи С. Вализодаи шаҳри Кӯлоб / Ш.Шарифов // Паёми Донишгоҳи милли Тоҷикистон. – 2017. - №3/1. – С. 86-91.
2. Шарифов Ш. Историко-краеведческий музей г. Куляба имени Хамадони / Ш.Шарифов // Паёми Донишгоҳи милли Тоҷикистон. – 2017. - №3/3. - С. 90-94.
3. Шарифов Ш. Аз таърихи ташаккул ва инкишофи театрҳои халқии минтақаи Кӯлоби вилояти Хатлон / Ш.Шарифов // Паёми Донишгоҳи милли Тоҷикистон. – 2017. - №3/7. - С. 58-62.

4. Шарифов Ш. Сипаҳсолори суруду мусиқии тоҷик / Ш.Шарифов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – 2017. - №3/7. - С. 59-63.
5. Шарифов Ш. Китобхонаҳо ва масъалаҳои ҳалталаби онҳо / Ш.Шарифов // Паёми Донишгоҳи милли Тоҷикистон. – 2018. - №9. – С. 149-154.
6. Шарифов Ш. Муассисаҳои клубӣ: мушкилӣ ва масъалаҳои ҳалталаби он / Ш.Шарифов // Паёми Донишгоҳи милли Тоҷикистон. – 2019. - №5. – С. 171-175.
7. Шарифов Ш. Театри зодаи истиқлол / Ш.Шарифов // Паёми Донишгоҳи милли Тоҷикистон. – 2019. - №6. – С. 112-117.
8. Шарифов Ш. Осорхона – маҳзани ёдгориҳои таърихӣ ва фарҳангӣ / Х.Абдуназаров, Ш.Шарифов // Паёми Донишгоҳи милли Тоҷикистон. – 2019. - №10. – С. 87-93.

Мақолаҳои дар дигар нашрияҳо ба таърисида:

9. Шарифов Ш. Савти фалак / Ш.Шарифов // Паёми Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ. – 2012. - №1-2(6-7). – С. 27-32.
10. Шарифов Ш. Театр ва асолати он / Ш.Шарифов // Паёми Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ. – 2012. - №1-2(6-7). – С. 56-61.
11. Шарифов Ш. Нақши ҳунарҳои бадеӣ ва эҷодиёти халқ дар ташаккули фарҳанги тоҷик / Х.Абдуназаров, Ш.Шарифов // Маводи конференсияи илмӣ – назариявии байналмилалӣ дар мавзӯи «Ҷаҳонишавӣ ва гуфтугӯи тамаддунҳо дар замони муосир». – Бохтар (17-18 майи соли 2019). –С.130-132.
12. Шарифов Ш. Ҳифзи объектҳои таърихӣ – фарҳангӣ тақозои замони муосир / Ш.Шарифов // Маводи конференсияи илмӣ – амалии байналмилалӣ дар мавзӯи «Масъалаҳои муосири математика ва методикаи таълимион» бахшида ба 80-солагии доктори илмҳои педагогӣ, профессор Шарифзода Ҷумъа Шариф. - Бохтар (18-19 октябри соли 2019). – С.362-366.

13. Шарифов Ш. Балчувон – минтакаи сайёҳии байналмилалӣ / Ш.Шарифов // Сомонаи КИ ҲХДТ дар вилояти Хатлон. - <http://hhdtkhatlon.tj/node/469>.

Чаласаи кафедраи таърихи халқи тоҷик

ҚАРОР ҚАРД:

1. Диссертатсияи «Таърихи ташаккулёбии муассисаҳои маданӣ - равшаннамоии вилояти Хатлон (аз рӯи маводҳои минтакаи Кӯлоб) (с.1991-2016)» - и Шарифов Шухратҷон Ҷумъаевич, рисолаи илмӣ-тахассусӣ буда ба талаботҳои муқаррарнамудаи Замимаи 1 ба Қдрори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.11.2016г., № 505 ҷавобгӯ мебошад.

2. Диссертатсияи «Таърихи ташаккулёбии муассисаҳои маданӣ - равшаннамоии вилояти Хатлон (аз рӯи маводҳои минтакаи Кӯлоб) (с. 1991-2016)» - и Шарифов Шухратҷон Ҷумъаевич барои Ҳимоя баҳри дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои таърих аз рӯи ихтисоси 07.00.02 - таърихи ватанӣ (илмҳои таърих) тавсия дода мешавад.

Хулоса дар чаласаи кафедраи таърихи халқи тоҷики Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав” қабул гардид.

Дар чаласа 18 нафар иштирок намуданд,

“Тарафдор” - 18 нафар,

“Зид” - нест,

“Бетараф” нест.

Қарор яқдилона қабул карда шуд, протоколи № 10 аз 29 майи соли 2019.

Мудирӣ кафедраи таърихи
халқи тоҷики Муассисаи
давлатии таълимии “Донишгоҳи
давлатии Бохтар ба номи
Носири Хусрав”,

номзади илмҳои таърих

Қазоқов Рустам Сафарович

Котиби чаласа

Алимов Давлаталӣ

Имзои Қазоқов Р.С. ва Алимов Д.Х.-ро
тасдиқ мекунам.

Сардори ШК ДДБ ба номи Носири Хусрав

Атохоҷа Амиршоев

Сурога:

735140, ш. Бохтар, к. Айнӣ, 67

Тел.: (+992- 3222) 2-45-20, 2-22-53

e-mail: ktsu78 @ mail.ru

29.05.2019.